

บทที่ 5

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้ จะได้นำเสนอบทสรุปของประเด็นปัญหาของวิทยานิพนธ์ และข้อเสนอแนะถึงแนวทางแก้ไขปัญหาในแต่ละประเด็นปัญหา โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

5.1 บทสรุป

1) ปัญหากรณีผู้กู้บอกเลิกสัญญาผู้ยืมก่อนกำหนด

พระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 กำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ไม่ประสงค์จะกู้ยืมเงินต่อหรือถูกกองทุนบอกเลิกสัญญาด้วยเหตุที่ไม่ปฏิบัติตามสัญญา จะต้องชำระหนี้เงินทั้งหมดที่ได้รับมาคืนกองทุนทั้งหมดภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันถัดจากวันที่แจ้งบอกเลิกสัญญากับกองทุน หรือนับแต่วันถัดจากวันที่กองทุนแจ้งบอกเลิกสัญญาต่อผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งจุดนี้ได้สร้างภาระในการชำระหนี้ต่อผู้กู้ยืมเงินซึ่งมีสถานะเป็นนักเรียน นักศึกษา ที่มีภารกิจหน้าที่สำคัญคือการเรียนและยังไม่ได้ประกอบอาชีพจนมีรายได้ถึงขนาดจะสามารถนำเงินกู้ยืมทั้งหมดมาชำระคืนแก่กองทุนได้ เมื่อผู้กู้ยืมเงินไม่สามารถนำเงินทั้งหมดมาคืนแก่กองทุนได้ ภายในกำหนด 30 วัน ก็จะตกเป็นลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ ซึ่งจะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 1 ต่อเดือน ซึ่งเป็นอัตราที่สูงกว่าผู้กู้ยืมเงินที่สำเร็จการศึกษาหรือพ้นสภาพการศึกษา ตาม มาตรา 44 ที่ได้รับสิทธิพิเศษปลอดชำระหนี้ 2 ปี และมีระยะเวลาชำระหนี้สูงสุด 15 ปี รวมถึงมีดอกเบี้ยขั้นต่ำในการชำระหนี้ร้อยละ 1 ต่อปี จุดนี้ได้ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคต่อผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ในฐานะที่เป็นนักเรียนนักศึกษาผู้กู้ยืมเงินเหมือนกัน มีจุดประสงค์ในการกู้ยืมเงินจากกองทุน เพื่อนำมาใช้จ่ายในการเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา และค่าครองชีพในระหว่างศึกษา อีกทั้งเจตนารมณ์หลักของกองทุนคือการปล่อยกู้ให้ผู้กู้ยืมที่ขาดแคลนทุนทรัพย์และครอบครัวที่มีรายได้น้อย ดังนั้น การที่กฎหมายกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินต้องชำระหนี้ในระยะเวลาที่แตกต่างกันจึงก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมระหว่างผู้กู้ยืมเงินจากกองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาที่ขอชำระหนี้ก่อนกำหนดหรือถูกบอกเลิกสัญญา และเป็นการสร้างภาระเกินสมควรแก่ผู้กู้ยืมเงิน

นอกจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น จะก่อให้เกิดภาวะการผัดขันธ์ชำระหนี้จากลูกหนี้ผู้กู้ยืมเงิน ในแต่ละปีการศึกษาเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อระบบการเงินการคลังและวินัยด้านงบประมาณของประเทศ ไม่สอดคล้องกับหลักการบริหารเศรษฐกิจสังคมและการเมืองของประเทศภายใต้งานนโยบายของรัฐ ทำให้กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาขาดสภาพคล่องและขาดทุนหมุนเวียนในการนำไปปล่อยกู้ให้ผู้กู้ยืมรายต่อไปในปีต่อ ๆ ไป

2) ปัญหากรณีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) บอกลีกสัญญา

การที่สถาบันการศึกษา ดำเนินการพิจารณาคำขอกู้ อนุมัติคำขอกู้ จนกระทั่งจัดทำสัญญา และมีการโอนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษาตามขั้นตอนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) กลับมาบอกลีกสัญญาในภายหลัง ซึ่งนักเรียน นักศึกษา ผู้กู้ยืมยังไม่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดในสัญญา ในกรณีนี้ ส่งผลกระทบต่อนักเรียน นักศึกษาผู้กู้ยืมเงินอย่างยิ่ง ด้วยเพราะได้รับค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา และค่าครองชีพไปแล้ว และผู้กู้ยืมเงินเองก็มีสิทธิในเงินกู้ยืมดังกล่าว นอกจากนี้ผู้กู้ยืมเงินยังคาดหวังว่าเงินกู้ยืมจำนวนนี้ จะเป็นแหล่งทุนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิต คุณภาพด้านการศึกษาของตนเอง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการศึกษาทุกระดับ และการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไป

การที่กองทุนบอกลีกสัญญาในภายหลังนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบโดยตรงต่อผู้กู้ยืมเงิน ผลกระทบทางจิตใจ ผลกระทบต่อครอบครัวของผู้กู้ยืมเงิน หรือบางกรณีเมื่อไม่มีค่าใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน ผู้กู้ยืมจำเป็นต้องลาออก เพื่อไปประกอบอาชีพ หรือต้องหยุดเรียน เพื่อไปหารายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา ทำให้นักเรียน นักศึกษาผู้กู้ยืมเงิน ซึ่งส่วนใหญ่ครอบครัวเป็นผู้มีรายได้น้อยอยู่แล้ว กลับต้องมาแบกภาระในการทำงานเพื่อหาเงินเรียนและศึกษาต่อ ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการเรียนรู้ การขาดโอกาสในการศึกษาของผู้เรียน และที่สำคัญส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาของประเทศชาติอย่างยิ่ง

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) ปัญหากรณีผู้กู้ยืมบอกลีกสัญญาผู้กู้ยืมก่อนกำหนด

มีข้อเสนอแนะให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2560 มาตรา 47 และ 48 ประกอบกับระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 ข้อ 11 และข้อ 12 โดยกำหนดให้ผู้กู้ยืมเงินที่ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาแต่ไม่ประสงค์จะกู้ยืมเงินต่อกับกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา หรือถูกกองทุนบอกลีกสัญญานั้น มีทางเลือกในการชำระหนี้ โดยปลดภาระชำระหนี้ 6 เดือนภายหลังมีการบอกลีกสัญญา โดยมีระยะเวลาในการชำระหนี้สูงสุดไม่เกิน 15 ปี

นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่แจ้งบอกเลิกสัญญา กับกองทุน หรือ นับตั้งแต่วันที่ถัดจากวันที่กองทุนแจ้งบอกเลิกสัญญา ในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี นอกจากนี้เมื่อแก้ไข มาตรา 47 และ 48 ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้เขียนเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบคณะกรรมการกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาว่าด้วยการชำระเงินกู้ยืมคืนกองทุน พ.ศ. 2542 ฉบับลงวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552 ข้อ 11 และ ข้อ 12 ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ มาตรา 47 และ 48 ที่แก้ไขใหม่ด้วย

2) ปัญหากรณีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) บอกเลิกสัญญา

มีข้อเสนอแนะในแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยผ่านมาตรการทางกฎหมายและทางนโยบาย ดังนี้

(1) ให้อำนาจเด็ดขาดกับสถานศึกษาในการเป็นผู้มีสิทธิบอกเลิกสัญญาแทนกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) โดยกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาเป็นเพียงผู้สนับสนุนในด้านเงินทุนเท่านั้น

(2) จัดทำหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับทุนการศึกษาแบบให้เปล่า ซึ่งพิจารณาจากความสามารถในการหารายได้ของครอบครัว ภาระการเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่บุตร โดยอาศัยหลักเกณฑ์การคำนวณระดับรายได้ของครอบครัวที่ต่ำกว่าเส้นแห่งความยากจน (Poverty Line) เป็นแนวทางในการพิจารณาและคัดเลือกตามลำดับความสำคัญ (Priority) ของความยากจน หรือตามสาขาวิชาที่เป็นที่ต้องการของประเทศ โดยไม่ขึ้นกับสถานศึกษาหรือสังกัดเพื่อให้เงินทุนให้เปล่าเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ยากจนจริงๆ

และการให้ทุนให้เปล่าดังกล่าว ก็ควรมีมาตรการติดตามจากสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด ตลอดจนมีมาตรการป้องกัน หรือระงับสัญญาหากเห็นว่าการให้ทุนต่อไปจะไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับทุนเอง หรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง มาตรการดังกล่าวควรประกอบไปด้วย การปรับปรุงระบบฐานข้อมูลผู้กู้ยืมเงินให้สอดคล้องและเชื่อมกับระบบการวัดและประเมินผลการเรียน ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร ฐานข้อมูลประวัติอาชญากร เป็นต้น

การให้ทุนให้เปล่าดังกล่าว กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะทำหน้าที่เป็นผู้ลงทุนในเงินให้เปล่าเท่านั้น ส่วนการติดตาม ประเมิน และยกเลิกสัญญาในเหตุจำเป็นอย่างยิ่ง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการในสถานศึกษานั้นๆ ที่ผู้รับทุนศึกษาอยู่ และเมื่อดำเนินการเช่นนี้ ก็จะสามารถป้องกันผลเสียหายจากการที่ผู้ได้รับทุนถูกบอกเลิกสัญญาในระหว่างศึกษาด้วย

3) ในส่วนของผู้กู้ยืมที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่ได้รับทุนให้เปล่าข้างต้น ก็คงให้ได้รับสิทธิกู้ยืมเงินเช่นเดิม อย่างไรก็ตามกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา จะทำหน้าที่เป็นผู้ลงทุนในเงินกู้ยืม และทำหน้าที่กำหนดนโยบาย และจัดสรรเงินเท่านั้น ส่วนการติดตาม ประเมิน และยกเลิกสัญญาใน

เหตุจำเป็นอย่างยิ่ง ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการในสถานศึกษานั้นๆ ที่ผู้กู้ยืมศึกษาอยู่ และเมื่อดำเนินการเช่นนี้ ก็จะสามารถป้องกันผลเสียหายจากการที่ผู้ได้รับทุนถูกบอกเลิกสัญญาในระหว่างศึกษาด้วย อีกกรณีหนึ่งด้วย